

Nogle af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes besvarelse heraf:

Spørgsmål:

»Ministerens kommentar udbedes til henvendelse af 20. marts 1991 fra Dansk Journalistforbund, jf. bilag 11.«

Svar:

Dansk Journalistforbund har i sin henvendelse specielt omtalt lovforslagets bestemmelser om vidnefritagelse, Pressenævnets sammensætning og spørgsmålet om ansvarsplaceringen i interviewsituationer og lignende.

1. Dansk Journalistforbund foreslår, at der indføres absolut vidnefritagelse for journalister m.fl., subsidiært at journalister kun skal kunne pålægges vidnepligt i sager om forbrydelser, der kan medføre straf i form af fængsel i 6 år og opefter.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør vidnefritagelsesreglen ikke være absolut og undtagelsesfri. Der forekommer situationer, hvor vidnefritagelsesreglen for journalister må vige for hensynet til væsentlige samfundsinteresser. Justitsministeriet er vedrørende dette spørgsmål i overensstemmelse med Medieansvarsudvalgets flertal, idet 14 af udvalgets 16 medlemmer afviste en sådan absolut vidnefritagelse, se herved betænkning nr. 1205/1990 side 273.

Vidnepålæg kan efter lovforslaget kun pålægges i straffesager og kun i sager, der angår en alvorlig lovovertrædelse. Den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 172, stk. 2, om begrænsninger i vidnefritagelsesreglen afgrænser området som sager, der angår en forbrydelse, der kan medføre højere straf end hæfte. Der ligger heri ikke nogen særlig eller tilstrækkelig begrænsning, idet denne formulering bl.a. indebærer, at selv mindre alvorlige lovovertrædelser som f.eks. banale tyverier, brugstyverier og hærværk vil opfylde denne betingelse.

Efter § 56 i lovforslaget foreslås adgangen til kildebeskyttelsen udvidet, idet betingelserne for meddelelse af vidnepålæg til journalister m.fl. skærpes og præciseres. Lovovertrædelsen

skal efter forslaget ud fra en generel betragtning kunne betegnes som alvorlig. Overtrædelsens beskaffenhed i form af en alvorlig lovovertrædelse er efter Justitsministeriets opfattelse et mere velegnet kriterium end et bestemt strafferammekriterium. Der forekommer således straffelovsovertrædelser med en høj strafferamme, men hvor den konkret begåede lovovertrædelse kan være af forholdsvis underordnet betydning, ligesom der kan forekomme lovovertrædelser, der må anses for alvorlige, selv om der for forbrydelsen måske er fastsat en forholdsvis lavere maksimumstraf.

Strafferammeangivelsen kan dog give en vis vejledning for vurderingen. Såfremt strafferammen f.eks. er fængsel i 2 år eller derover, må lovovertrædelsen i almindelighed anses for alvorlig. Til gengæld vil en overtrædelse med strafferammemaksimum på f.eks. fængsel i 6 måneder normalt ikke kunne anses for en alvorlig lovovertrædelse, jf. herved lovforslagets almindelige bemærkninger side 34.

Forbrydelsen skal således ud fra en mere generel betragtning kunne karakteriseres som alvorlig. Hertil kommer, at forbrydelsens konkrete grovhed indgår i vurderingen, idet det netop er hensynet til forbrydelsens opklaring på grund af dens grovhed sammen med en afvejning af hensynet til behovet for kildebeskyttelse sammenholdt med artiklens eller udsendelsens samfundsmæssige betydning, der er afgørende for, om vidnepligt kan pålægges.

Jo mere betydningsfuld i samfundsmæssig henseende en artikel eller udsendelse er, des mere rimeligt vil det være, at vedkommende journalist kan beskytte sin kilde, det vil sige desto grovere skal en forbrydelse være, for at der vil kunne pålægges vidnepligt. Omvendt vil hensynet til kildebeskyttelsen være mindre i sager, hvor enten selve sagen eller den sammenhæng, hvori den omtales, har en mere underordnet samfundsmæssig betydning, hvorfor der skal mindre til for at fastslå, at hensynet til op-